

Nová hvězda na obloze

Kdesi daleko ve vesmíru, na planetě Písečnice, za ospalým městečkem Zaprášená Lhota ležel ve vysoké suché trávě asi jedenáctiletý kluk. Vychutnával si poslední okamžiky svého snu, takového toho správného snu, ve kterém člověk létá, a neměl ponětí, že dnes začnou události, které převrátí jeho život naruby.

A netušila to ani drobná dívenka se školním batohem na zádech kousek od něho, i když pro ni dnešek už výjimečný byl. Obezřetně se přibližovala ke kraji obřího kráteru vyhloubeného kdysi dávno dopadem planetky a hnědé vlasy spletené do dvou copů jí litaly sem a tam, jak se rozhlížela do všech stran.

„Tomáši!“

S trhnutím se probudil, ale zůstal ležet a mžoural do vycházejícího slunce. Volal ho někdo, nebo se mu to zdálo?

„Tomáši!“

Posadil se, rukou si prohrábl rozčuchané hnědé vlasy plné stébel trávy a podíval se za hlasem. Uviděla ho a rychlým krokem se vydala k němu. Napodruhé se mu ji podařilo zařadit. Zelenooká holka, co nedávno oslavila sedmé narozeniny a přešla z oddělení malých dětí k dívkám. Měl neblahé tušení, kvůli čemu ho hledá.

Když se přiblížila, vkradla se do jejího kroku váhavost. Zastavila se kousek od něj, pusou pevně sevřenou.

„Co chceš? Nemělas jít už do školy?“ obořil se na ni hruběji, než chtěl. Jestli ji poslali, protože spal venku...

Dívka ztuhla a nejistě se na něho podívala. „Stal ses mým průvodcem,“ špitla.

„Cože?“ hlesl nevěřičně a v duchu zaúpěl. Kdo to vymyslel, dát mu na starosti malou holku? Holky přece provázejí zase jenom holky. A navíc, vždyť on je prospektorem! V dole hledá nová ložiska, nemůže dělat chůvu malý holce. Podíval se směrem k budovám sirotčince, odkud právě vyrazil hlouček povykujících dětí s taškami na zádech. Přihrčil se, aby ho neviděly. Mohl by se z povinnosti průvodce vykroutit, ale teď zpátky nemůže. Proč jen nešel na večerní setkání?

Dívka si rychle sedla na bobek. „Neřeknu na tebe, že jsi spal venku,“ zašeptala spiklenecky.

Tomáš si ji měřil zamračeným pohledem. Spát ven chodil často. Před usnutím pozoroval hvězdy, zvláště teď, když se ke slunci blížila Osamělá, jediná dosud známá kometa v soustavě Sigmy. I kvůli ní včera vynechal večerní setkání. Většinou ležel jen tak na zemi v suché trávě. Brával si s sebou věci do školy a ráno vždycky proklouzl na snídani v době, když už byli všichni pryč. Ale jestli se vrátí hned teď, bude všem jasné, kde v noci byl, a dostane trest.

Dívka vytáhla z tašky pomačkaný, ušmudlaný pytlík.

„Vzala jsem ti jídlo, aby ses nemusel vracet,“ řekla a natáhla ruku před sebe.

Tomáš napřaženou ruku naštvane odstrčil.

„Tebe já rozhodně provázet nebudu!“

Vstal, rychlým pohybem si hodil tašku na záda a vydal se stejně jako hlouček dětí směrem k městečku.

Dívka na jeho záda vyplázla jazyk. Pak nacpala pytlík s přídělem zpátky do tašky a pospíchala za ním.

„Jmenuju se Lucka!“

Přítmí se rychle měnilo v denní světlo, Sigma už začala vycházet nad kráter a osvětlovat ostré vrcholky hor tyčící se na západě. Tomáš se naschvál loudal. Bylo ještě dost času a navíc doufal, že když do školy přijde akorát načas, uvidí ho s touhle holkou co nejméně lidí. I proto zvolil trochu jinou cestu než ostatní.

Kousek od kráteru začínala kaktusová políčka. Tady na Písečnici byly kaktusy nejhojnější čeledí rostlin a skoro všechna potrava pocházela z nich. Většina polí tak byla oseta druhy kaktusů, které se

na Písečnici uchytily a ze kterých místní dělali placky, mouku, sirup, marmeládu, víno a tisíce jiných věcí. O kus dál praskaly plody kaktusu-bavlnovníku. Zanedlouho přijdou ženy z městečka, aby je otrhaly, a potom z nich v domácích dílničkách upředou nitě a utkají plátna.

Došli do Zaprášené Lhoty. Převážná většina domů v městečku si byla podobná jako vejce vejci – přízemní žlutá stavení s úzkými vysokými okny a zaoblenou střechou jako nějaké zvláštní houby. Tady na okraji byla spousta obydlí více či méně vytesaná přímo do skály a dostavěná z otesaných kamenů místo cihel. Ty lepší pak byly omítnuty maltou umíchanou z písku, co Zaprášenou Lhotou poletoval celý rok. Jak se přibližovali více a více středu městečka, byly stavby uhlazenější a větší. Uličky mezi nimi se rozšiřovaly, měnily se v ulice a po nich se Tomáš s Luckou dostali až na náměstí. Chystal se ranní trh. Obchodníci a ženy řemeslníků vynášeli ven své zboží a rovnali je do krámků.

Tomáš každé ráno schválně procházel kolem stánku pekaře. Byl to nerudný tlustý chlapík, ale měl hodnou ženu. A pokud byla na trhu sama, vždycky Tomášovi podstrčila nějaký koláč či housku, co se večera ve sluneční peci připálila nebo se ji nepodařilo prodat a ztvrdla. Dnes měl štěstí, pekařka byla sama a viděla ho už zdálky.

„Dneska jdeš do školy s kamarádkou, Tomáši?“ zeptala se.

Tomáš se ohlédl na Lucku, která ho s odstupem sledovala, a výhruzně se na ni zakabonil. Pak zavrtěl hlavou. „Jenom... jenom jsem ji dostal na starost,“ zamumlal, „provést ji dolem.“

„To jsi moc hodný,“ vedla si pekařka svou a nabídla Luce taky kousek pečiva.

Tomáš se zamračil. „Musíme už jít.“

Škola byla až na samém konci hlavní ulice. Největší budova v Zaprášené Lhotě s velkými okny a kulatou střechou.

„Počkám na tebe před školou,“ stačila říct Lucka, než Tomáš bez jediného slova zmizel ve své třídě.

Dopolední vyučování uteklo Tomášovi docela rychle, i když jeho snaha utajit svůj nový úkol vyšla naprázdno. Děti ze sirotčince všechno věděly už od včerejšího večera a samozřejmě si to nenechaly pro sebe.

„Nebulo!“ volali na něj spolužáci. „Věděli jsme, že seš divnej, ale teď se prej kamarádíš s malýma holkama!“

Tomáš tušil, že nejlepší bude si posměšků nevnímat, ale nakonec to nevydržel.

„Večer se jí zbavím!“ odsekl, ale tím jen přilil olej do ohně. Ostatní ho začali naoko prosit, ať to nedělá, že té malé zlomí srdce. Dál raději se zařatými zuby mlčel, pevně odhodlaný večer trvat na tom, že tu protivnou malou holku provázet nebude.

Tomáš chodil do páté třídy a jeho vyučování se protáhlo až do odpoledne. To už se mu ozýval žaludek a on začal litovat tvrdohlavosti, kvůli které si od Lucky nevezal pytlík s jídlem. Odpolední vyučování s třídní učitelkou slečnou Pichlavou, postarší dámou neurčitého věku, bývalo k nevydržení. První hodinu měli výuku standardního planetárního jazyka, což byl vždycky boj. Děti například vůbec nechtěly chápat, proč by měly vyslovovat „včera“ místo „včíra“, „dobrý“ místo „dobřej“ a podobně. Vysvětlení učitelky, že když si každý bude mluvit, jak se mu zachce, brzy se lidé z různých planet mezi sebou nedomluví, jim připadalo legrační. Kde by asi mohli potkat nějakého Mimopísečňana, když od kolonizace planety tady nepřistála žádná vesmírná loď?

Poslední hodinou dne byl dějepis, který slečna Pichlavá věnovala právě kolonizaci Písečnice. Ostré odpolední paprsky dopadající na její pohublou tvář skrz zaprášené okno jí dodávaly umrlčí vzezření. Stála s hlavou nakloněnou dozadu, vlasy pevně stočené do drdolu a s přivřenýma očima za brýlemi s příliš tlustými obroučkami pronášela monotónním hlasem svůj výklad.

„Letos to bude již devět set dvacet šest let, co naši předkové poprvé vstoupili na Písečnici, aby započali její kolonizaci. Z kolonizační lodi Úsvit se na povrch planety vylodilo sto dvacet osm mužů, žen a dětí. Čekala je planeta sice obyvatelná a s příznivým podnebím, ale ve srovnání se Zemí nepříliš úrodná a trpící nedostatkem vody. Údělem kolonizátorů byla nikdy nekončící tvrdá...“

Tomáš poslouchal uspávající hlas paní Pichlavé jen napůl. Ostatně všechno, co vyprávěla, znal nazpaměť. Byla to pohnutá historie prvních staletí, během kterých lidé rychle umírali na nejrůznější nemoci, zranění, nedostatek jídla a přepracování. Jenomže zatímco pro slečnu Pichlavou bylo přistání na Písečnici dnem, kdy historie začala, Tomáše daleko více zajímalo to, co se dělo předtím. Na kosmické lodi ve ves-

míru. Měl dávno přečtené všechny knihy, které měly co do činění s kolonizační lodí. Ať už to byly zachované dokumenty o Úsvitu, zápisky členů posádky nebo vzpomínky prvních obyvatel Písečnice na cestu mezi hvězdami. A nejen to. Hltal také knihy o původu vesmíru, o vývoji hvězd a planet. Učil se na noční obloze rozpoznávat souhvězdí, nalézt nejbližší hvězdy a vyjmenovat všechny planety v nejbližších hvězdných soustavách.

Tomáš pohledem zkontroloval, že na něj učitelka nevidí, nenápadně si položil hlavu na loket a zavřel oči. Jednou se učitelé všech dětí ve škole ptali, co chtějí dělat, až budou dospělí. Báł se říct pravdu, a proto tvrdil, že chce pracovat na observatoři a pozorovat vesmír. Stejně se mu ostatní děti smály a ptaly se, k čemu to bude dobré. Neodvážil se tenkrát říci, že z celého srdce, celou svojí bytostí touží po něčem jiném. Stát se astronautem, letět do vesmíru. Věděl, že je to zhola nemožné, vždyť na Písečnici nebyla ani letadla a od odletu Úsvitu se žádný vesmírný let neuskutečnil. Ale stejně si představoval, jak ho raketa i s vesmírnou stanicí vynáší na oběžnou dráhu Písečnice. Jaké by to asi bylo?

„Tomáši Nebulo!“ zaskřípala mu do ucha učitelka Pichlavá.

Stála přímo nad ním.

„Jsi tady s námi, nebo lítáš někde po vesmíru?“ zeptala se jízlivě a rozhodila ruce. Děti se začaly uchechtávat.

„Sleduj můj výklad!“

Konečně byl konec. Tomáš vyrazil ze školy rychlostí pouštního sviště, pozornosti Lucky však neunikl. Přes rameno viděl, jak za ním odhodlaně cupitá na svých malých nožkách, ale s příliš velkým batohem na zádech neměla šanci. Kdyby chtěl, mohl by jí lehce utéct. Zastavil a počkal, až ho dožene.

„Máš ještě ten můj oběd?“ zeptal se a snažil se, aby to neznělo ani trochu smířlivě.

Přikývla a celá udýchaná tahala pomačkaný pytlík z tašky. Tomáš se zakousl do ztvrdlé kaktusové housky.

Lucka ho napjatě pozorovala.

„Hned večer řeknu, aby si tě vzal na starost někdo jiný,“ mumlal s plnou pusou. „Nějaká holka. A běž až kousek za mnou!“

Mlčky nakrčila nos.

Vydali se jinou cestou než ráno. Opět procházeli úzkými uličkami Zaprášené Lhoty a kaktusovými políčky, ale mířili více na východ, až dorazili k okraji kráteru.

Obří prohlubeň lemovaná rozeklanými skalami vznikla před několika miliony let dopadem planety. Byla široká přes pět kilometrů a vzdálenější, severní okraj kráteru se teď mihotal, jak se do svahu pod ním opíralo odpolední slunce. Vlevo od nich čněla nad planinou hlavní budova sirotčince, tam půjdou až večer. Teď měli namířeno dolů, do kráteru.

Sestupovali po úzké pěšině. Odtud seshora měli dno kráteru jako na dlani. V dálce byly jasně patrné cesty vyjeté nákladními vozy i budovy jednotlivých dolů. Úplně vzadu byl Velký důl založený a vyhloubený lidmi. Pracovala tam spousta dělníků ze Zaprášené Lhoty a také tam odcházela pracovat většina dětí ze sirotčince, jakmile dospěla. Blíže k nim byly budovy Nového dolu, kde pracovaly děti, a někde stranou byl již dávno uzavřený Starý důl.

Před vstupem do hlavní budovy Nového dolu Tomáš ještě zadoufal, že dnes zůstane v hale třídít vytěžený materiál a nebude muset dostát své role průvodce. Jenže sotva vešli dovnitř, už se k nim hnál důlní mistr. Starší muž rozložitých ramen a dlouhého prošedivělého kníru, který mluvil chraplavým, ale dobráckým hlasem. Děti mu tajně říkali Starouš.

„Dobře že jsi tady. Před chvílí se zase přetrhl kabel. Nevím, co tam s tím pořád dělají. Vezmi si vercajk a seběhni tam,“ vychrlil ze sebe a založil ruce v bok.

Zpoza Tomáše váhavě vykoukla Lucka a tázavě pokrčila rameny.

Důlní mistr si zamyšleně pohladil knír, pak pokýval hlavou.

„Vezmi svoji malou kamarádku s sebou, zkusí si cestu.“

„Ona není... Teda, jenom ji hlídám,“ poznamenal dotčeně Tomáš. „Dneska,“ dodal rychle.

Lucka byla všude dva kroky za ním. Vydali se nejdříve do skladu, kde do batohu naskládal sadu náradí, dva příděly s vodou a tyčinkami ze sušených kaktusů. Pro každého ještě vzal helmu se svítilnou.

Důlní mistr mezitím vyrobil pro Lucku značky – kovové destičky s vyraženým jménem. Tu na řetízku si vezme s sebou dolů, zatím-

co druhá zůstane viset na desce před vchodem do podzemí. Tomáš si navlékl svůj přívěšek, nasadil helmu a zapnul svítilnu, Lucka ho ve všem napodobila.

Sestoupili po schodech a Tomáš se nadechl vzduchu z podzemí. Chloupky za krkem se mu zježily a nebylo to jen proto, že v dole bylo chladněji nebo snad proto, že by se bál. To vůbec ne. Ale ze všech těch skal, které si uvědomoval kolem sebe, na něj padala zvláštní tíseň. Podivný pocit, jako by se ho ty skály dotýkaly. Bylo mu to nepříjemné, i když věděl, že si po chvíli zvykne. Povzdychl si.

„Tak pojď,“ pokynul Luce.

Chodbám v dolech se říká štoly. Jednou takovou, širokou a docela rovnou právě šli. Světlo vrhané lampami pohupujícími se na čelech jejich helem spolu s ozvěnou kroků vytvářelo ponurou atmosféru.

„Tady začíná zkratka, je to docela sešup,“ řekl, když zastavil u tmavého koutu ve skále, kde obvykle začínal svůj sestup do podzemí. V první chvíli ho vůbec nenapadlo, že by to dnes nebyla úplně nejvhodnější cesta. Lucka tam stála, pusou pevně sevřenou a s vytřeštěnými očima zírala do díry před sebou. Bojí se, blesklo Tomášovi hlavou a lekl se, že začne brečet.

„Hm, půjdeme lehčí cestou,“ řekl rychle. Asi by ji neměl strašit víc, než je nutné.

Pokračovali dál a Tomáš vyprávěl, dokud nedošli k další odbočce.

„Dříve hlavní štola propojovala Nový důl se Starým. Ale před mnoha tisíci lety se Starý důl propadl a tunel se přerušil.“

Namířil svítilnu tak, aby světlo dopadlo nad vchod do boční štoly. Do skály tam byl bezchybně vytesán nápis složený z podivných znaků plných koleček, trojúhelníků a prazvláštně uspořádaných čárek.

„Většina chodí tudy,“ řekl a snažil se, aby to znělo ledabyly.

Lucka zalapala po dechu.

„Ty umíš ufonsky?“ hlesla ohromeně.

Tomáš se skoro zasmál, ale pak si vzpomněl, že chce být na Lucku našťvaný. Posvítit dolů, kde byly těsně nad podlahou neuměle vyškrábané šipky.

„V dole se orientujeme pomocí značek,“ vysvětloval. „Tahle ukazuje směr k místu, kde se těží. A tahle s kolmou čárkou, co je otočená

na druhou stranu, zase směřuje k východu.“ Zvedl svítilnu a otáčel s ní tak, aby na stropě osvětlil jakýsi tlustý černý provaz, který v daném místě opouštěl širokou štolu a mířil do boční chodby.

„Nováčci chodí hlavně podél kabelu. Je to jistější.“

Odbočili a vstoupili do mnohem užší štoly. Po několika zatáčkách začali prudce klesat dolů, až se jim nohy smekaly po jemném písku. Tomáš pokračoval ve výkladu a ani si neuvědomoval, že ho vyprávění vlastně docela baví.

„Nahoře se skoro nemáš kde ztratit. Ale jakmile se dostaneme níž, začne to být teprve pravé bludiště. Sejdeš z cesty a už tě nikdo živou nenajde.“

Sestupovali níž a níž, Tomáš průběžně ukazoval na okolní stěny a povídal.

„Tady končí zkratka, co jsem ti ukazoval nahoře. A tu začíná jiná zkratka, teda, vlastně to není zkratka, ale později se zase spojí s hlavní cestou. A tudy se dá dostat taky nahoru, ale musí se šplhat komínem. Sem nechod', po pár metrech to vede přímo dolů, úplná propast!“

„Ztrácejí se děti v podzemí často?“ zeptala se Lucka zastřeným hláskem.

Vzpomněl si na hrůzostrašné příhody o ztracených a nikdy nena-
lezených dětech a také, že Lucku nechtěl strašit.

„Už dlouho ne,“ zavrtěl hlavou a pro povzbuzení dodal:

„Starý důl prý byl mnohem horší. Tady se nemáš čeho bát, stačí sledovat kabel.“

Lucka snaživě přikývla. Mlčky sestupovali dál a začali mnohem častěji měnit směr. Štoly byly čím dál více pokroucené, navzájem se křížily v nejrůznějších směrech a úhlech. Tomáš směřoval bez zaváhání vpřed a jen občas zkontroloval kabel připevněný ke stěně. Tak se dostali až do místa, kde byla kolem dokola štoly patrná puklina široká jako dlaň ruky.

Byl to zlom, za kterým začínala malá oblast dolu ležící mezi Starým a Novým dolem, které se už odpradáвна říkalo Peklo. Kdysi v minulosti se zde skalní masiv roztrhal na spoustu částí a Starý důl se propadl dolů. Tím se veškeré chodby mezi Starým a Novým dolem uzavřely. Ale k tomu došlo dávno předtím, než na Písečnici přiletěli lidé.

Tomášovi přejel mráz po zádech. Jestli byl vstup do dolu pro něho nepříjemný, pak Peklo působilo přímo děsivě, měl pocit, že se mu z něj rozskočí hlava. Bylo to, jako by se skrz všechny pukliny ve skále po něm něco temného natahovalo a chtělo ho vtáhnout dovnitř Starého dolu.

Lucka se otřásla, jako by jí byla zima, ale jinak nevypadala, že by pociťovala něco podobně intenzivního jako on. Přidal do kroku, aby měl pobyt v Pekle co nejdříve za sebou.

„Jak myslíš, že vypadali?“ zeptala se, když Tomáš dlouho mlčel.

Chvilku mu trvalo, než pochopil, že mluví o mimozemské rase, která vykopala zdejší tunely.

„To nikdo neví přesně,“ odpověděl zamyšleně. „Ale museli být menší než my, jinak by štoly udělali větší. A taky to byli blázni, kopat takhle nakřivo.“

Doly pod kráterem v Zaprášené Lhotě byly rozhodně velice zvláštní a vůbec se nepodobaly žádným dolům vykopaným lidmi. Štoly a tunely vypadaly, jako by je vyhrabal obrovitý krtek nebo snad žížala. Klikatily se do všech směrů a mířily vzhůru i dolů pod nejrůznějšími úhly. Některé byly slepé, jiné se navzájem všemožně rozdělovaly, prolétaly, křížily a zase spojovaly. Bylo to dokonalé bludiště.

Největší záhadou bylo, co tam ufoni, jak lidé nazývali rasu, která doly před statisíci lety vykopala, vlastně hledali. Rozhodně ne kovy nebo jiné minerály. Těch zbylo ve stěnách úzkých a nízkých štol dost a byly to právě děti ze sirotčince v Zaprášené Lhotě, které je už od nepaměti dolovaly.

Jak postupovali hlouběji, Tomáš si všiml, že skoby držící kabel na skalnatých stěnách jsou zohýbané a některé vytrhané. Nakonec našli kabel přetržený, oba konce ležící na zemi ve smyčkách kousek od sebe. Jako by něco napínalo kabel tak dlouho, až se přetrhl. Tomáš obhlížel stěny, pátral po balvanu vypadlém ze skalního masivu, který by při pádu přerušil kabel, ale nic nenašel.

„Nešahej na kabel holou rukou,“ okřikl Lucku. Sundal si batoh, vytáhl opravářskou sadu a navlékl si rukavice.

Lucka si sedla na bobek a pozorovala ho, jak připevňuje kabel zpátky na stěnu. Po chvíli promluvila.

„Máma a táta byli vědci. Zkoumali Starý důl. Chtěli zjistit, jak vznikl, a taky něco o těch ufonech. Jednoho dne se z dolu nevrátili. Byla jsem úplně malá. Proto jsem v sirotčinci, nemám žádné jiné příbuzné.“

Tomáš nic neříkal, snažil se plně soustředit na práci. Samozřejmě že každý v sirotčinci měl svůj vlastní příběh, proč tam je.

„A jak ses dostal do sirotčince ty?“

Tomáš neodpověděl hned. Do sirotčince se dostal, když mu bylo něco přes rok, a svoji historii znal stejně jako většina ostatních dětí jen z vyprávění. Přinesla ho prý maminka, přijela nákladákem z Hlavního Města. Jenomže zemřela už druhý den poté a řekla jen jeho jméno. To hlavní zůstalo nevysvětleno. Kdo byli jeho rodiče a co se s nimi stalo? Starší kluci se mu posmívali, že byl jako dítě tak divný, že ho vlastní tatínek nechtěl a vyhnal ho i s matkou. Ale on jednou dokáže, že to bylo jinak!

Zkuste ale tohle povídat malé holce.

„Nemám rodiče,“ odbyl ji.

„Až budu starší, půjdu do Starého dolu a mámu s tátou najdu,“ řekla Lucka rozhodně a jemu najednou připadala mnohem starší.

„Povím ti tajemství, ale musíš mi slíbit, že se mi nebudeš smát,“ řekla a tvářila se tak vážně a důležitě, jako by šlo o život. Přikývl.

„Někdy si představuju, že jsou ještě naživu. Že někde tam dole žijí, ale nemůžou ven. Drží je ve vězení zlí ufoni. A já je zachráním.“ S povzdechem pokrčila rameny. „Já vím, že to není možné, ale prostě si to představuju.“

Bylo to poprvé, kdy se Tomáš o svých rodičích s někým bavil, a na krátkou chvíli mu Lucka přestala vadit. Moc dobře chápal, co říkala, a docela jí záviděl, že to má takhle jednoduché. Sám by byl moc rád, kdyby jeho tatínek žil, ale zároveň si nedokázal představit žádný dobrý důvod, proč by svého syna nechtěl mít u sebe.

Dal se znovu do práce a nepřestal, dokud oba konce kabelu nepřipojil k sobě. Potom se najedli a vydali se zpátky nahoru. Tomáš po cestě dál ukazoval všechny zkratky a odbočky a vysvětloval, kam vedou.

„Teda, ty se tady vyznáš,“ pronesla obdivně Lucka. „To ti všechno ukázaly starší děti?“

„Jsem prospektor, všechno jsem si prolezl sám.“ Tomáš si uvědomil, že řekl víc, než původně chtěl.

„A nebál ses, že se ztratíš?“ divila se dál.

Mlčel, o tomhle se už bavit nechtěl. Beztak by to jako ostatní děti nechápala. Od začátku s tím měl samé nepříjemnosti, ale nemůže přece za to, že se tady tak vyzná. Třeba když šel poprvé dolů za staršími dětmi. Cestou zpátky se oddělil od ostatních, a zatímco ho hledali, vrátil se zkratkou, kterou nikdo předtím neznal. Považoval za legraci občas někomu utéct a pak sledovat, jak se dotyčný potácí v dole a nesmyslně míří na opačnou stranu. Postupně s ním odmítali ostatní chodit. Jeho trápení ukončil až Starouš, když z něj udělal prospektora. Od té doby hledá v dole místa příští těžby a ostatní děti se ho straní.

„Stačí chodit podle značek,“ odsekl, ale už nedodal, že spoustu šipek v Novém dole vyškrábal při svých objevitelských cestách on sám.

Stoupali nazpátek a mlčeli.

„Za týden půjdu dolů úplně sama,“ špitla zničehonic Lucka a zastavila se.

Tomáš nic neříkal. Takový už byl úděl dětí ze sirotčince v Zaprášené Lhotě. I děti z městečka občas chodily do dolů pracovat, ale dostávaly úkoly jenom nahoře. Uklízely nebo třídily minerály, ale nikdy nechodily dolů, to byl úkol pro děti ze sirotčince. Starší děti těžily hluboko v dole vzácné kovy, jejich zbytky vydlabávaly ze stěn ufonských tunelů. Aby cestou nahoru a dolů neztrácely příliš mnoho času, pracovaly v dolech i několik dní za sebou. Mladší děti jim pak nosily zásoby a zpátky vynášely vytěženou rudu. Tomáš sám se pomalu blížil věku, kdy bude zůstat v dole a těžít. Doufal, že to ještě nějakou dobu počká. Na svůj věk byl menší než ostatní kluci a navíc se nevědělo úplně přesně, kdy se narodil. Jeho maminka to nestačila nikomu říct.

Lucka na něho strnule zírala.

„Co mám dělat, kdybych se ztratila?“

Sama nepůjde, ale ztratit by se klidně mohla, proběhlo mu hlavou. Nový důl byl dokonalým bludištěm a dokázal nadobro pohltnout každého, kdo neopatrně sešel ze značené stezky.

„Neboj, určitě dostaneš dobrou průvodkyni,“ řekl a najednou si připadal jako ten největší bídač. Tvář Lucky se zalila zklamáním. Ten den už na sebe nepromluvili.

Před setměním děti vystoupaly po úbočí kráteru zpátky na planinu a vrátily se do sirotčince. Při večeři Tomáš koukal do talíře a snažil se nevnímat si Lucky u vedlejšího stolu, která po něm házela chvíli vyčítavé a chvíli prosebné pohledy.

Po jídle zůstávali všichni v jídelně. Byl čas na večerní pohádku, kterou předčítaly starší děti. Někdy poslouchali rozhlasové hry v rádiu. Potom odcházely mladší děti spát, zatímco starší řešily organizační záležitosti. Třeba, kdo bude provádět nováčky v dolech. Dnes tomu ale tak nebylo. Rádio bylo zapnuté, kolem se shromáždil hlouček nejstarších dětí a postupně se přidávaly další včetně nejmenších. Byl slyšet hlas redaktorky.

„Popište nám blíže, jak jste učinil svůj objev.“

Odpověděl mužský hlas.

„Před týdnem jsem při běžném pozorování oblohy zachytil neznámé těleso a změřil jeho rychlost. Další noc ale těleso nebylo na předpokládaném místě. Ždalo se, že zpomaluje. Když se pozorování několik nocí po sobě potvrdilo, už jsem na nic nečekal a objev ohlásil.“

„Aha,“ odtušila moderátorka. „A můžete našim posluchačům vysvětlit, co to vlastně znamená?“

„Objekt měnící rychlost musí mít zdroj energie. Jde nepochybně o umělé těleso.“

„Chcete snad říct, že se jedná o vesmírnou loď?“ zeptala se nevěřicně redaktorka.

„Je to OBROVSKÁ mezihvězdná loď,“ řekl muž a dal důraz na slovo obrovská. „Asi za týden se dostane na oběžnou dráhu Písečnice.“

„Už za týden?“ zvolala vyděšeně moderátorka.

„Za několik dní to budeme vědět přesněji.“

„A... a... a pane Kometo,“ zakoktala se moderátorka. „Jsou to lidé?“

Pan Kometa se pobaveně zasmál.

„Lidi, ufovi, chobotnice, cokoliv. Tedy, zkusíme je kontaktovat a brzy se snad dozvíme víc.“

Moderátorka se už zmohla jen na poděkování, rozhovor skončil a v rádiu se ozvala hudba. Děti zůstaly tiše sedět a koukaly jedno na druhé. Pak ze své židle vyskočil pětiletý Toníček a vysokým dětským hláskem se dožadoval vysvětlení.

„Takže co? Co ten pán říkal? Co to bylo za pohádku?“

I pro všechny ostatní děti to vysvětlila skoro už dospělá Agáta. „Ty trdlo, to nebyla pohádka. Letí k nám vesmírná loď a přistane tady.“